DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Eserlerini Yorumlama Becerilerinin Değerlendirilmesi[1]

Evaluation of the Skills of Music Teacher Candidates in Interpreting Piano Pieces

Beri Aleyna MENGİ, Uzman, MEB, berialeynamengi@gmail.com

Tülay EKİCİ, Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, tulay.ekici@deu.edu.tr

Geliş tarihi- *Received:* 2 Aralık 2025
Kabul tarihi- *Accepted*: 3 Mart 2026
Yayın tarihi- *Published*: 28 Nisan 2026

[1] Bu çalışma, "Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Eserlerini Yorumlama Becerilerinin Değerlendirilmesi" isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Mengi, B.A. ve Ekici, T. (2026). Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinin değerlendirilmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 17(1), 484-512.
DOI. 10.51460/baebd.1833736

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Öz. Bu araştırmanın amacı, müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerini etkileyen etkenlerin belirlenmesi ve bu doğrultuda, yorumlama becerilerinin geliştirilmesine yönelik önerilerin sunulmasıdır. Araştırmada, literatür taraması yapılmış ve nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu; Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi, Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda piyano eğitimi veren 15 öğretim elemanı oluşturmuştur. Öğretim elemanlarına uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilen verilerin analizinde, betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonunda, müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerini etkileyen etkenler belirlenmiş ve elde edilen bulgular doğrultusunda öneriler sunulmuştur. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Lisans Programında yer alan piyano eğitimi derslerinin daha nitelikli bir hale getirilebilmesi açısından önemli olduğu düşünülen bu çalışmanın, piyano eğitmenleri ile öğrencilere, genç akademisyenlere ve yapılacak yeni araştırmalara ışık tutacağı umulmaktadır.
Anahtar Kelimeler: Müzik öğretmeni adayı, Piyano eğitimi, Yorum, Yorumlama becerisi.

Abstract. The aim of this study is to determine the factors affecting the interpretation skills of music teacher candidates and to present suggestions for the development of interpretation skills. In the study, literature search was done and interview technique, one of the qualitative research methods, was used. The participants in the study are fifteen piano lecturers from Dokuz Eylül University Faculty of Education, Gazi University Faculty of Education, Marmara University Atatürk Faculty of Education, Bursa Uludağ University Faculty of Education, Pamukkale University Faculty of Education, Balıkesir University Necatibey Faculty of Education, Adnan Menderes University Faculty of Education and Çanakkale Onsekiz Mart University Faculty of Education. Descriptive research method was used in the analysis of the data obtained from the semi-structured interview form, applied to the instructors. At the end of the research, the factors affecting the competence of music teacher candidates to interpret piano pieces were determined and suggestions were presented in line with the findings. It is hoped that this study, which is thought to be important in terms of making the piano education courses in the undergraduate program of the Department of Music Education more qualified, will shed light on piano instructors and students, young academicians, and new research to be carried out.
Keywords: Music teacher candidate, Piano education, Interpretation, Interpretation skill.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Extended Abstract

Introduction. The purpose of this research is to determine the factors affecting the interpretation skills of music teacher candidates for piano pieces and to present suggestions for the development of interpretation skills. The following sub-problems were investigated in line with this problem.

- What is the effect of the individual characteristics of music teacher candidates on the interpretation skills of piano pieces?
- What is the role of piano instructors in the development of the interpretation skills of music teacher candidates for piano pieces?
- What are the teaching methods used in the development of the interpretation skills of music teacher candidates for piano pieces?
- What is the importance and effect of technical studies in the development of the interpretation skills of music teacher candidates for piano pieces?
- What are the advantages and disadvantages of the technological age and technological developments in the development of the interpretation skills of music teacher candidates for piano pieces?

Method. A literature review was conducted in the study, and the factors affecting the interpretation skills of music teacher candidates for piano pieces were determined using the interview technique, one of the qualitative research methods. A semi-structured interview form developed by the researcher was used as the data collection tool.

The study group of the study consists of piano instructors working at Dokuz Eylül University Buca Faculty of Education, Gazi University Faculty of Education, Marmara University Atatürk Faculty of Education, Bursa Uludağ University Faculty of Education, Pamukkale University Faculty of Education, Balıkesir University Necatibey Faculty of Education, Adnan Menderes University Faculty of Education and Çanakkale Onsekiz Mart University Faculty of Education Music Education Department.

The semi-structured interview form used in the study was applied to 15 piano instructors. The interviews conducted with the instructors face-to-face, by recording and taking notes, were converted to text. The analysis of the texts was done with the descriptive analysis method. For the validity of the analysis, the recordings were transcribed and analyzed by two separate researchers. In order to determine the validity of the obtained data, the data were confirmed by returning to the data sources.

Results. In the study, based on the findings obtained from interviews with piano instructors, it was concluded that, excluding gender factor, individual characteristics such as age, anatomical/physiological structure, level of preparedness, musical abilities, interest in lessons, study discipline, research interest, mentality, imagination and creativity, and listening habits significantly contribute to the development of music teacher candidates' piano pieces interpretation skills. Furthermore, piano instructors' being role models, teaching methods specifically tailored to each student's needs, an interdisciplinary approach to piano education, preliminary information about piano pieces, including the composer, period, genre, subject, playing style, etc., playing piano pieces by heart, technical studies, the technology age, and technological advancements all contribute significantly to the development of piano pieces interpretation skills.

Mengi, B.A. ve Ekici, T. (2026). Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinin değerlendirilmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 17(1), 484-512.
DOI. 10.51460/baebd.1833736

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Discussion and Conclusion. A review of the literature on piano interpretation and the findings from the research data revealed that, excluding gender factor, students' individual characteristics—such as their age, anatomical/physiological structure, readiness level, musical abilities, interest in lessons, study discipline, research curiosity, mentality, imagination, creativity, and listening habits—are important in the development of piano interpretation skills. Piano instructors' role modeling also plays a significant role in the development of prospective music teachers' skills in interpreting piano pieces. The instructor's knowledge of formation, theoretical and practical knowledge in their field, mastery of their field, musical activities, communication skills, and ability to organize and participate in activities serve as a significant role model for students. The teaching methods used in piano education include: following an active approach that addresses the student's needs and weaknesses based on individual needs, using a method appropriate to the dominant learning style, providing information about the different stylistic characteristics of classical music periods based on cause-and-effect relationships, providing information about composers, motivation, demonstration, exemplification of the work, imagery, nuances, connections and pedal use, and providing analysis of motifs, meters, and phrasing. Relating different disciplines to music is crucial for understanding music. To explain the period characteristics of a piece, establishing connections with fields such as history, sociology, psychology, philosophy, painting, architecture, and other fields, along with knowledge of developments in these fields, is effective in interpreting the piece. It is important to conduct preliminary information about the piece, including its composer, period, genre, subject, and playing style. It's important to provide preliminary information about the pieces, including their composer, period, genre, subject, and playing style. Providing information about the piece's composer, how the piece should be played, and the musicality, style, and style that differ between periods allows students to internalize, connect with, and reflect the characteristics of that period, thus enabling them to better interpret the pieces. Proper memorization also impacts the correct playing of the piano pieces, technique, musicality, and naturally, interpretation. Technical studies contribute significantly to the development of piano pieces interpretation skills. Finally, while the technology age and technological advancements have both advantages and disadvantages, they also significantly contribute to the development of students' piano music interpretation skills. Therefore, considering these aspects in piano education will ensure a more robust, high-quality and productive learning process.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Giriş

Müzik eğitiminin boyutlarından biri olan çalgı eğitimi, müzikal bir çalgı aracılığıyla bireyi yetiştirme, geliştirme, müzik ve çalgı alanında bireye belli bir hedefe yönelik istendik davranışları kazandırabilme eğitimi olarak tanımlanmaktadır (Özçimen ve Barubatur, 2012). Çalgı eğitimiyle, öğrencilerin; müzikalitelerini, müzik bilgi ve beğenilerini, grupla müzik yapma becerilerini geliştirmeleri, disiplinli ve düzenli çalışma alışkanlıkları kazanmaları, aynı zamanda hem ulusal hem de evrensel müzik sanatını tanımaları amaçlanmaktadır (Öz, 2001). Diğer yandan çalgı eğitimi, bireyi; bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönleri ile bir bütün halinde ele almaktadır. Bu bütüncül yaklaşım ile birey, teknik bilgi, beceri yanında estetik değerler de kazanarak kültürel yaşamını zenginleştirmekte, böylece eğitimin hedeflediği, araştıran, sorgulayan, eleştiren, yaratıcı, yorumlayıcı ve özgüveni yüksek bireyler yetişmektedir (Barış, 2007). Ercan ve Ekinci'ye (2000) göre, çalgı eğitiminin bir amacı da, bireyin müziksel düşünmesini ve müziği gerçek duyguları ve yaşantıları içeren bir sanat olarak algılamasını sağlamaktır (Akt; Gün ve Yıldız, 2013).

Piyano, müzik eğitiminde kullanılan müzikal çalgıların içerisinde, en temel ve en evrensel çalgı olarak kabul edilir. Yanı sıra, eşlik çalgısı olma, çoksesli kullanılma ve geniş bir kaynağa sahip olma, gibi özellikleri ile çalgı eğitiminde önemli bir yere sahiptir (Yazıcı, 2013). Piyano çalma eylemi, bilişsel ve duyuşsal boyutları içinde barındıran ancak, devinişsel boyutun ağırlıkta olduğu bir beceri olarak nitelendirilmiştir (Ertem, 2003). Her tür ve yoğunluktaki çokseslilği sunabilen piyano, müzik öğretmeni tarafından bir eğitim aracı olarak kullanıldığında, öğrencilere müzikal davranış kazandırma konusunda önemli bir görev üstlenmektedir (Ertem, 2023). "Piyano eğitimi, müzikal düşünmeyi öğretir ve müziğin bütün parçalarının nasıl birbirleri ile ilişkili olduğunu kavramayı kolaylaştırır" (Coşkunsoy vd., 2023).

Fink'e (1992) göre piyano eğitiminin temel amacı, eserlerin uygun teknikle, doğru tempoda ve doğru bir ifade ile çalınmasını sağlamaktır. Kazanılan piyano tekniği, müzikal ifade için anahtar, yorum için ise bir araçtır. Diğer yandan, Neuhaus'a (1958) göre, doğru tempo ve doğru ifade gibi niteliklerin kazanılması, tek başına sanatsal icrayı karşılamamaktadır, sanatsal icraya ancak, gerçek, derin ve yüce çalışmalarla ulaşılır. Bununla birlikte, doğru kazandırılmış teknik alışkanlıklar, eserlerdeki en zor ve karmaşık pasajların kolaylıkla seslendirilmesine ve dolayısıyla iyi yorumlanmasına olanak sağlayan bir etkendir. Teknik yeterliliğe ulaşamamış bir piyanistin, eserlere yorum katması ve onları etkili bir şekilde seslendirmesi olanaksızdır. İyi geliştirilmiş bir piyano tekniğinin, eserlerin hatasız seslendirilmesine bağlı bir önkoşul olduğu görüşü, piyano çalma sanatının zirvesine ulaşmıştır (Ekinci, 2004).

Piyano eğitiminin, önemli kazanımlarından biri olan müzikal yorum ise, bir eserin anlaşılabilmesi, bestecinin anlatmak istediğini en iyi ve en doğru şekilde yansıtabilme açısından önemlidir. (Türker, 2021). Müzikal yorum, piyanistin çalma stilini etkileyen ve belirgin kılan, dinleyici ve icracı arasında duygu aktarımı oluşturan bir etkileşim sürecidir (Çimen, 2013). Eser yorumlama, hem teorik altyapı hem de etkili bir performans gerektirmektedir. Yorumlama, performansa dayalı bir süreçtir ve bu sürecin etkili olabilmesi için, teknik çalışma, tempo, nüans, müzikal ifade ve benzeri kavramlar önemli olduğu gibi, eserlerdeki sanatsal imgelere yansımış olan kültürel olaylar hakkında bilgi sahibi olmak da gerekmektedir.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Mumcu'ya (2004) göre müzikal yorum, çalgı eğitiminin en önemli kısmı ve vazgeçilmezidir. Buna göre teknik, sadece yorumun gerekçesine hizmet eden bir araçtır. Bu bağlamda, öğrenci performansını sağlam temeller üzerine kurmak istiyorsa, yaratıcı düşüncelere sahip olması, müziğin anlamını kavraması, esere kişisel, duygusal ve sezgisel bir tavırla yaklaşabilmesi gerekir. Kişisel yaratı, kişiye özel olduğundan gerçek anlamda sanatsal yorum hiçbir zaman öğretilemez. Dolayısıyla, eğitmenin direktiflerinden kaynaklanan yorum, gerçek bir sanat olarak kabul edilemeyeceği için, bir eğitmenin kendi müzikal yorum anlayışını öğrencilere uygulatması doğru değildir.

Swinkin (2015), eseri nesnellikten kurtarmak için son derece öznel bir katılım gerektiğini belirtmektedir. Yorumlama, teorik bilginin ötesindedir. Yorumlama sürecine otonom bir disiplin olarak yaklaşmak, eserin iç ilişkilerini ve mantığını kavramak önemlidir. Bu süreç, öğrenciyi estetik niteliklerle tanıştırır, estetik farkındalığını ve duyarlılığını artırır. Swinkin'e göre; iyi bir yorumcu, müzikte yapısal ve ifade edici anlamları ortaya çıkarmak, müzikal duyguyu ve mimetik (taklitçi, yansıtmacı) jesti ifade etmek için, müziğin üç unsurunun (nüans, tempo ve artikülasyon) tümünü kullanır. Bu bağlamda, bir eserin iyi yorumlanmasında, nüans, tempo ve artikülasyon yelpazesi ne kadar geniş ise, yorumcu potansiyel olarak esere ait yapısal ilişkileri aktarma, jestleri ve duygusal anlamları ifade etme konusunda o kadar yetenekli olacaktır. Swinkin, Said'in (1991), yorumda özerklik ile ilgili düşüncesini de paylaşarak, bu durumun, dinleyici üzerinde egemenlik kurmak için değil, tam tersine hem icracı, hem de dinleyici için, daha insani ve daha derinden hissedilen bir deneyim elde etmek için önemli olduğunu belirtmektedir. Swinkin ayrıca, Jonathan Culler'ın da (1992), "yorumda böylesi sınırsız bir özerkliğin, kaçınılması gereken değil, geliştirilmesi gereken bir nitelik olduğunu" doğruladığını belirtir. Bu anlayışa göre; çoğu entelektüel faaliyet gibi, yorumlama da yalnızca özerk ve sınırsız olduğunda ilginçtir. Bir fikir birliğini ifade eden "ılımlı, ölçülü yorum" ise, her ne kadar bazı durumlarda değeri olsa da pek ilgi çekici değildir. Ayrıca, başarıyı garanti etmese bile, 'sınırsız, özerk' bir yorumun, daha önce fark edilmeyen bağlantıları veya sonuçları gün ışığına çıkarma şansı, 'sağlam' ya da 'ılımlı' bir yorumdan daha yüksek olacaktır.

Öğrencilerin müzikal yorum yeteneklerini geliştirmek, klasik batı müziği geleneğinde, üniversite müzik eğitiminin en önemli hedeflerinden ve en büyük zorluklarından biridir. Üniversitelerde uygulanan piyano eğitimi, aynı zamanda resmi olarak yapılandırılmış olup, usta-çırak eğitim modelini andıran bir eğitimdir. Usta-çırak eğitim modelinde, genellikle taklit, öğrenmenin yaygın bir yoludur, çünkü öğretmenin kendisi, öğrencinin kazanması gereken becerilere sahiptir. Oysa çağdaş ve alternatif bir öğretim yönteminde, müzikal yorumlama ve piyano çalmaya yönelik tüm öğrenme ortamı; işbirliği, açıklık, alçakgönüllülük, dürüstlük ve anlayışla karakterize edilmelidir (Holmgren, 2022). Bu bağlamda, piyano eğitiminde öğretmen, "öğrenci merkezli" yaklaşımı benimseyerek, öğrenci ile arasında iyi bir iletişim kurmalı ve güven vermelidir. "Öğrenci merkezli" yaklaşımı benimseyen öğretmen, destekleyici olarak, öğrencileri esnek bir öğrenme sistemine yönlendirmeli, öğrencilerin öğretim materyali geliştirmede aktif rol almalarına fırsat vermeli, piyano çalmaya yönelik fikir ve tekniklerini derinleştirmeli, yorumlama becerilerini, duyguları ve karakteri geliştirmelidir. "Öğrenci merkezli" eğitimle, özgüveni az olan öğrenciler, kendi yorumlarına göre piyano çalmaya ve toplum içinde görünmeye cesaret edebilecek şekilde bir eğitim alırlar ve bu sayede özgüvenleri de artar.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Buraya kadar sunulan bilgiler ışığında, bir müzik öğretmeninin; sanatçı, müzisyen ve eğitimci kimliği ile eğitim alanında önemli bir görev ve sorumluluk üstlendiği söylenebilir. Bu bağlamda, müzik öğretmeni yetiştiren kurumların nitelikli ve lisans programının işlevsel olması önemlidir. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Lisans Programında yer alan önemli derslerden biri de "Piyano Eğitimi"dir. Piyano, gerek solo çalgı, gerek eşlik çalgısı ve gerekse müzik alan derslerinde yardımcı çalgı olarak temel bir öneme sahiptir. Dolayısıyla piyano eğitimi, teknik bilgi ve beceriler yanında, yorum ve ifade becerilerinin kazanılmasını da gerektirmektedir. Çünkü piyano eğitiminde, teknik, yorum ve ifade bir bütündür. Teknik kazanımlar, bir eserin doğru, rahat ve güzel çalınmasını desteklerken, yorum çalışmaları eserin estetik yönden üst düzeyde ve zevkle çalınmasını etkilemektedir. Bu noktada, müzik öğretmeni adaylarının, "Piyano Eğitimi" derslerinde, bilgi ve beceriye yönelik teorik, pratik ve estetik kazanımları, ilerideki meslek hayatlarında donanımlı olmaları açısından gereklidir.

Problem cümlesi

Müzik öğretmeni adaylarının, piyano eserlerini yorumlama becerilerini etkileyen etkenler ve çözüm önerileri nelerdir?

Alt problem cümleleri

- Müzik öğretmeni adaylarının bireysel özelliklerinin piyano eserlerini yorumlama becerilerine etkisi nedir?
- Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişiminde piyano eğitmenlerinin rolü nedir?
- Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişiminde kullanılan öğretim yöntemleri nelerdir?
- Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişiminde teknik çalışmaların önemi ve etkisi nedir?
- Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişiminde teknoloji çağının ve teknolojik gelişmelerin avantaj ve dezavantajları nelerdir?

Amaç ve önem

Bu araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerini etkileyen etkenlerin belirlenmesi ve bu doğrultuda yorumlama becerilerinin geliştirilmesine yönelik çözüm önerilerinin sunulması amaçlanmıştır. Piyano, solo çalgı, eşlik çalgısı ve müzik alan derslerinde yardımcı çalgı olarak temel bir öneme sahiptir. Bu bağlamda, "Piyano Eğitimi", Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Lisans Programında yer alan önemli derslerden biridir. Piyano eğitiminde teknik, yorum ve ifade bir bütün olduğundan, müzik öğretmeni adaylarının, kuramsal ve teknik bilgi ve beceriler yanında, yorum ve ifade becerilerini kazanmaları da önemli ve gereklidir. Bir eserin doğru, rahat ve güzel çalınması teknik kazanımlarla desteklenirken, eserin estetik yönden üst düzeyde ve zevkle çalınması, yorum çalışmaları ile sağlanmaktadır. Diğer yandan, piyano eğitiminde nihai amaç, eserlerin estetik bir anlayışla, doğru ve güzel yorumlanmasıdır. Dolayısıyla, tüm bu gerekçeler çalışmayı önemli kılmaktadır. Ülkemizde ulaşılabilindiği kadarıyla bu konuyla ilgili çalışmaya rastlanamadığından, çalışmanın ilk olduğu söylenebilir. Bu bağlamda, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Lisans Programında yer

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

alan "Piyano Eğitimi" derslerinin daha nitelikli bir hale getirilebilmesi açısından önemli olduğu düşünülen bu çalışmanın, piyano eğitmenleri ile öğrencilere, genç akademisyenlere ve bundan sonra yapılacak yeni araştırmalara ışık tutacağı umulmaktadır.

Yöntem

Araştırma modeli

Literatür taraması ile nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniğinin kullanıldığı bu araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerini etkileyen etkenlerin belirlenmesi ve elde edilen bulgular doğrultusunda çözüm önerilerinin sunulması amaçlanmıştır.

Literatür taraması, araştırma yapılan alanla ilgili var olan bilgilerin, düşüncelerin, tartışmaların ve bulguların belli bir amaca ulaşabilmek için okunması ve bunların etkili bir şekilde eleştirel biçimlerde özetlenmesi olarak tanımlanmaktadır (Ekiz, 2003). Araştırmalarda literatür taraması ile ilgili olarak, özellikle yakın zamana ait literatürün taranması ve dünyadaki eğilimlerin yönünün ortaya çıkarılması, bu amaçla hem yurt içindeki hem de yurt dışındaki literatüre ulaşılacak şekilde kapsamlı bir inceleme yapılması önerilmektedir (Demirel, 1999). Bu bilgiler ve bu araştırmanın amacı doğrultusunda, konuyla ilgili yurt içi ve yurt dışındaki literatür incelenmeye çalışılmıştır.

"Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konulmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmadır". Diğer bir tanımla nitel araştırma, kuram oluşturmayı merkeze alan bir anlayışla sosyal olguları bağlı bulundukları çevre içerisinde araştırmayı ve anlamayı ön planda tutan bir yaklaşımdır (Yıldırım ve Şimşek, 2004).

Bu araştırma, aynı zamanda "durum çalışması" niteliğindedir. Yin (1984), durum çalışmasını; araştırmada "nasıl" ve "niçin" sorularına odaklanılan, olgunun ya da olayın kendi doğal yaşam çerçevesinde çalışıldığı, olaylar üzerinde araştırmacının çok az ya da hiç kontrolünün olmadığı, olay ve gerçek yaşam arasındaki bağ yeterince açık olmadığı zamanlarda kullanılan bir araştırma yöntemi olarak tanımlamaktadır.

Görüşme, sosyal bilimler alanında sık kullanılan nitel araştırma araştırma tekniklerinden biridir. Yirminci yüzyılın sonlarına doğru, sosyal bilimlerin birçok alanında etkili bir veri toplama yöntemi olarak yerini almıştır. "Görüşme, araştırmacı ve katılımcı arasındaki etkileşim aracılığıyla toplumsal dünya hakkında veri toplamaya olanak tanıyan bir araştırma tekniğidir" (Starkey, 1992).

Stewart ve Cash (1985) görüşmeyi, "önceden belirlenmiş ve ciddi bir amaç için yapılan, soru sorma ve yanıtlama tarzına dayalı karşılıklı ve etkileşimli bir iletişim süreci" olarak tanımlamıştır. Patton'a (1987) göre görüşme, beceri, duyarlılık, bireylerarası hoşgörü, zihinsel uyanıklık, disiplin ve öngörü gibi çok boyutlu olmasından dolayı hem sanat hem de bilimdir. Görüşmenin temel amacı, bireyin iç dünyasına girmek ve onun perspektifini anlamaktır. Bu süreçte, görüşmecinin temel görevi, görüşülen kişinin sorulan soruları rahat, dürüst ve doğru bir şekilde yanıtlamasını sağlamaktır. Briggs

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

(1986) görüşme yönteminin; bireylerin deneyimlerine, görüşlerine, tutumlarına, şikayetlerine ve duygularına ilişkin bilgi elde etmede oldukça etkili bir yöntem olduğunu belirtir (Akt. Yıldırım ve Şimşek, 2004).

Çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu; Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi, Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda görev yapan piyano öğretim elemanları oluşturmaktadır. Öğretim elemanları özellikleri aşağıda tablo şeklinde verilmiştir.

Tablo 1.
Öğretim elemanları özellikleri

Katılımcı	**Çalıştığı Üniversite**	**Ünvan**
ÖE1	Dokuz Eylül Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	Doç Dr.
ÖE2	Dokuz Eylül Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	Doç Dr.
ÖE3	Dokuz Eylül Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	Öğr. Gör. Dr.
ÖE4	Dokuz Eylül Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	Öğr. Gör.
ÖE5	Dokuz Eylül Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	Öğr. Gör.
ÖE6	Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	Prof. Dr.
ÖE7	Marmara Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	Dr. Öğr. Üyesi
ÖE8	Bursa Uludağ Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	Prof. Dr.
ÖE9	Bursa Uludağ Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	Prof. Dr.
ÖE10	Pamukkale Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	Dr. Öğr. Üyesi
ÖE11	Pamukkale Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	Öğr. Gör.
ÖE12	Pamukkale Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	Öğr. Gör.
ÖE13	Balıkesir Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	Doç. Dr.
ÖE14	Adnan Menderes Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	Doç. Dr.
ÖE15	Onsekiz Mart Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	Öğr. Gör.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Veri toplama süreci ve araçları

Bu araştırmada görüşme, üniversitelerin Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında görevli olan piyano eğitimi öğretim elemanlarına yönelik yapılmıştır. Hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu, 4 piyano eğitimi uzmanı, 2 müzik eğitimi uzmanı ve 2 eğitim bilimleri uzmanı tarafından değerlendirilmiş, bu değerlendirmeler sonunda madde sayısı 10 olarak belirlenmiştir. Görüşme soruları hazırlanırken, açık ve anlaşılır olmasına, sade bir dille yazılmasına, içerik açısından amaca hizmet edebilecek niteliğe sahip olmasına özen gösterilmiştir. Piyano eğitmenlerinin her biri ile görüşmeler yapılarak elde edilen veriler, görüşme notları ve ses kaydı ile saklanmıştır.

Verilerin analizi

Araştırmada kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formu, 15 piyano eğitmenine uygulanmıştır. Eğitmenlerle yüz yüze, not tutularak ve ses kaydedilerek yapılan görüşmeler, metne dönüştürülmüştür. Metinlerin analizinde, betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Analizin geçerliğini sağlamak için, kayıtlar iki ayrı araştırmacı tarafından metne dökülerek analiz edilmiştir. Elde edilen verilerin geçerliğini belirlemek üzere, veri kaynaklarına tekrar dönülerek veriler teyit edilmiştir.

Bulgular

Birinci alt probleme ilişkin bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi şöyledir: Müzik öğretmeni adaylarının bireysel özelliklerinin piyano eserlerini yorumlama becerilerine etkisi nedir?

Piyano eğitmenlerinin görüşme sorularına verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde şu bulgulara ulaşılmıştır:

Kategori: Öğretmen adaylarının bireysel özellikleri

"Müzik öğretmeni adaylarının bireysel özelliklerinin piyano eserlerini yorumlama becerilerine etkileri konusunda düşünceleriniz nelerdir?"

"Müzik öğretmeni adaylarının yaşları ve yorumlayacakları eser arasındaki bağıntı ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?" sorusuna, 15 piyano eğitmeninden 10'u, müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinde yaşlarının önemli bir etkisi olduğunu belirtirken, 5 piyano eğitmeni, yaşlarının bir etkisi olmadığını belirtmişlerdir. Örnek cümleler:

> *Görüşmeci 7: "Sadece müzik etkinliğinde değil, herhangi bir sanat eserini yorumlarken en önemli kriterlerden bir tanesi entelektüel birikimdir. Çünkü insan ne kadar çok izlerse, ne kadar çok dinlerse, görsel olarak da estetik zevke eriştiği takdirde o kadar çok sanatı yordama ve yorumlama becerisi artar, tabii ki bu estetik deneyim yaşla da bağlantılı olduğu için evet önemlidir."*

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Görüşmeci 13: "Tecrübeleri çok şeyi değiştiriyor. Yaşanmışlıklar, yorumlama yetisini de geliştiriyor diye düşünüyorum. Bazı insanlar kendilerini acılarından yaratıyor, bazıları da tebessümleriyle var oluyor. O yüzden, ikisinin harmanlanmış haliyle de bir eserden bir esere geçişte o duygu yoğunluğu kesinlikle yaşla beraber değişiyor."

"Müzik öğretmeni adaylarının cinsiyetleri (kız/erkek olmaları) ve yorumlayacakları eser arasındaki bağıntı ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?" sorusuna 13 piyano eğitmeni, müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinde cinsiyet faktörünün önemli olmadığını belirtirken, 1 eğitmen, kızların belki de annelikle, doğurganlıkla ilgili özelliklerinden dolayı daha duygusal ve detaycı olduklarını ifade etmiş, 1 eğitmen bu konuda net bir yanıt veremeyeceğini belirtmiştir. Örnek cümleler:

Görüşmeci 1: "Cinsiyetin eser yorumlama üzerine çok fazla bir farklılık yarattığına ilişkin bu zamana kadar benim ciddi bir gözlemim olmadı. Ama genel olarak kız öğrencilerin, Romantik Dönem eserlerini seslendirmeye daha yatkın, daha motiveli olduğunu gözlemliyorum. Erkek öğrenciler içerisinde de Romantik Dönem eserlerini güzel yorumlayan öğrenciler var. Bunların haricinde, daha çok ileri seviyede güç gerektiren bazı eserler oluyor. Örneğin Çağdaş Dönem eserleri gibi. Ya da Romantik Dönem bestecileri olan Rahmaninov veya Lizst'e ait eserlerde kol kasının, kütlenin, vücut kasının biraz daha avantajlı olduğunu gözlemliyorum. Ama bu demek değildir ki, erkek öğrenciler Çağdaş Dönemi daha iyi çalıyor, kız öğrenciler bu dönem özelliklerini yansıtamıyor."

Görüşmeci 8: "Yorumlamada kız, erkek fark etmiyor. Sadece kas yapısı önemli. Çoğu zaman, kız öğrenciler, erkek öğrencilerden çok daha iyi performans gösterebilecek kas yapısına sahip olabiliyor. Kız/erkek diye bir cinsiyet ayrımına girmek çok doğru değil. Bu, tamamen çalışma ve kas yapısıyla alakalı bir şey."

"Müzik öğretmeni adaylarının anatomik/fizyolojik yapıları ve yorumlayacakları eser arasındaki bağıntı ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?" sorusuna, 10 eğitmen, anatomik/fizyolojik yapılarının kesinlikle önemli olduğunu belirtirken, 5 eğitmen, önemli olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Örnek cümleler:

Görüşmeci 8: "Yorumlayacakları eser, Rahmaninov veya Lizst'e ait eser ise eğer, parmaklarda kısaysa evet sıkıntı, ama çalınan eser Bach'a ait ise, çok fazla parmak uzunluğu isteyen teknik eserler yok, sadece hız ve ajilite istiyor. Ama tabii ki kısa parmaklı olup, çok iyi bir şekilde Rahmaninov ve Liszt eserleri yorumlayan insanlar da var. Bu yüzden, fizyolojik yetersizliğin çok fazla önemli olduğunu düşünmüyorum, bu sadece çalışmakla alakalı bir şey."

Görüşmeci 13: "Kesinlikle var. Öğrencinin güçlü bir kök yapısı varsa, yani kökten kastım bacak ve ondan sonra oturuş ve duruştaki kaslarının zamanında iyi çalışmış olması müthiş bir etki yaratıyor, çünkü bütün kuvveti oradan alıyoruz. Duruş/postür, haliyle o kaslar ve kemik yapısının kuvvetinden etkileniyor, öğrenci onlarla beraber kolları, omuzları çok daha etkili kullanabiliyor."

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

"Müzik öğretmeni adaylarının hazırbulunuşluk düzeyleri ve yorumlayacakları eser arasındaki bağıntı ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?" sorusuna, 13 eğitmen, hazırbulunuşluk düzeylerinin önemli olduğunu belirtirken, 1 eğitmen, öğrencinin geçmişte aldığı eğitime çok da güvenmemek gerektiğini, 1 eğitmen ise, bazı durumlarda yeni başlayan bir öğrenciyle çok daha hızlı ve iyi ilerlediğini belirtmiştir. Örnek cümleler:

> *Görüşmeci 1: "Çok önemli, çok etkili. Buraya gelen öğrenciler, ilk defa burada ve 18 yaşında piyano eğitimine başlıyorsa, zaten daha önceden piyano çalmayı bilen öğrenciyle arasında ciddi bir seviye, teknik farkı oluyor. Güzel Sanatlar Lisesinden gelen bir öğrenci, 4 yıl boyunca oradaki eğitimini dolu dolu aldıysa ve burada da aynı çalışma disiplinini sürdürüyorsa, direkt olarak burada yeni başlayan öğrenciye göre hep bir sıfır önde oluyor."*

> *Görüşmeci 12: "Tabii ki vardır. Müzik becerisi ve birikimi olan bir kişinin, bir eseri deşifre etmesi veya yorumlaması ile daha önce müzik eğitimi almamış ve belirli bir seviyede olmayan bir insanınki aynı değildir."*

"Müzik öğretmeni adaylarının müzikal yetenekleri ve yorumlayacakları eser arasındaki bağıntı ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?" sorusuna, 14 eğitmen müzikal yeteneğin önemli olduğunu belirtirken, 1 eğitmen müzikal yeteneğin temelde olması gerektiğini, ancak tek başına yeterli olmadığını, eserlerin yorumlanabilmesi için müzikal yeteneği %30, çalışmayı %70 etkili olarak gördüğünü belirtmiştir. Örnek cümleler:

> *Görüşmeci 3: "Üç ana unsura bağlıdır: Birincisi; öğrencinin kulağının, işitme ve armonisinin iyi olması, daha kolay yorum yapmasını ve nota hatası yapmadan, daha düzgün ve doğru çalmasını sağlar. İkincisi; güçlü bir hafıza ve belleğe sahip olması, eserleri daha iyi yorumlamasına ve kolayca ezberlemesine neden olur, bu da onu özgür kılar, notaya bağlı olmadan da çalabilir. Üçüncüsü; yaratıcı ve doğaçlama yeteneğinin olmasıdır. Bu öğrenciler, eserlere kendilerinden bir şeyler katarlar ve eserleri anlamlandırırlar, bu da, diğer öğrencilere göre fark yaratır. Ayrıca, ajilitesi güçlü ve kuvvetli olan öğrenciler, teknik yönden diğer öğrencilere göre daha üstündürler."*

> *Görüşmeci 4: "Müzikal yetenekleri çok önemli bir etken. Bazı öğrencilerin; yaşı, ilgisi, isteği ne olursa olsun ya da ne kadar çalışırsa çalışsın, istenilen düzeyde yorumlama becerisi gelişmiyor. Bazısı ise, doğal bir şekilde olması gerekeni kavrayıp icra edebiliyor."*

"Müzik öğretmeni adaylarının; derse ilgi, çalışma disiplini, araştırma merakı vb. özellikleri ile yorumlayacakları eser arasındaki bağıntı konusunda düşünceleriniz nelerdir?" sorusuna, 15 eğitmenin tamamı olumlu yanıt vererek, önemli olduğunu belirtmişlerdir. Bununla birlikte; 1 eğitmen bu özelliklerin, "müzikal yetenek" ve "hazırbulunuşluk" düzeyi ile bir arada olunca anlam kazandığını belirtirken, 1 eğitmen de başarılı bir yorumun aslında bir yandan teknikle de alakalı olduğunu yani tekniği güzel sağlamanın istenilen yorumu sağlamada etkili olduğunu, bir yandan ise çalışma disiplini olmayan ama yeteri kadar çalışıp çok güzel yorumlayabilen öğrencilerin de olduğunu belirtmiştir. Örnek cümleler:

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Görüşmeci 4: "Tabii ki önemli ancak, "müzikal yetenek" ve "hazırbulunuşluk" düzeyi ile bir arada olunca anlam kazanıyor. Yeteneği ya da hazırbulunuşluğu istenilen düzeyde olmayan bir öğrenci, istediği kadar ilgili, disiplinli olsun, istediği kadar çok çalışsın, kaliteli bir yoruma ulaşamayabiliyor."

Görüşmeci 9: "En büyük etkenlerden biri de bu. Bir şeyleri araştırmak, merak etmek, her konuda insanları ileriye götürdüğü gibi, müzikle ilgili araştırma yapan, farklı yorumcuların eserlerini dinleyen, farklı edisyonlara ulaşmaya çalışıp, yoruma ne tür farklı katkılar sağlayabileceğini araştıran öğrenciler, tabii ki daha iyi ve bir adım ilerde olurlar."

"Müzik öğretmeni adaylarının; mentalite, hayalgücü ve yaratıcılık özellikleri vb. ile yorumlayacakları eser arasındaki bağıntı ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?" sorusuna, 12 eğitmen önemli olduğu yönünde görüş belirtirken, 1 eğitmen, bu özelliklerin yorumlama becerisi ile doğrudan bir bağıntısı olmadığını, 1 eğitmen, öğrencilerin bu gibi özelliklerini fark edecek ve bir sonuç çıkaracak kadar yoğun bir çalışma içerisinde olamadıklarını, 1 eğitmen, eserlerin özelliklerine ve dönemlerine göre yorumlanmalarının önemli olduğunu, bu noktada katı kuralları olan bir eserde yorumcunun hayal gücünün, düşünce yapısının bir etkisi olmadığını belirtmiştir. Örnek cümleler:

Görüşmeci 1: "Bazen, bestecinin bir eseri hangi duygularla yazdığını, ne anlatmaya çalıştığını yorumlayabilmek için, gerçekten öğrencinin de yaratıcılık ve hayal gücü anlamında belli bir seviyede olması gerekiyor. Ama dediğim gibi, bu biraz da müziğin ileri dönem özelliklerine uygun olarak, mesela Romantik Dönem, Çağdaş Dönem eserlerinde uygulanabilir. Çünkü ben, Barok Dönem eserlerini, müzikaliteden çok etüt gibi görüyorum, teknik olarak sınıflandırıyorum, Klasik Dönem müzik eserlerinde de hem müzikalite, hem teknik var, ama ondan sonra gelen dönemlerde kesinlikle hayal gücü ve yaratıcılık daha çok devreye giriyor."

Görüşmeci 10: "Yorumlanan eser, yorumcunun yorum gücüne bırakılan bir eser ise belki etkilidir. Ama eserlerin dönemlerine göre yorumlanmaları önemlidir. Mozart'ı, Chopin gibi çalamazsınız, rubato yapamazsınız. Bu noktada, katı kuralları olan bir eserde, yorumcunun hayal gücünün, düşünce yapısının bir etkisi olmaz diye düşünüyorum."

"Müzik öğretmeni adaylarının eserleri dinleme alışkanlıklarının yorumlama becerilerine etkileri konusunda düşünceleriniz nelerdir?" sorusuna, piyano eğitmenlerinin tamamı olumlu yanıt vererek, dinleme alışkanlığının önemli olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Bununla birlikte, 2 eğitmen, dinleme alışkanlığı, eserin hızlı deşifresine yardımcı olsa da, öğrencilerin, eseri çalıp bitirdikten ve eser üzerinde kendi yorumları geliştikten sonra farklı yorumları dinlemelerinden yana olduklarını, çünkü diğer türlü farklı kişilerin yorumlarının etkisinde kalarak taklit ettiklerini belirtmişlerdir. Örnek cümleler:

Görüşmeci 6: "Bu, üzerine çok düşündüğüm bir konu. Ben, öğrencilerden çalıştıkları eseri ilk başta dinlememelerini istiyorum. Çok müzik dinleyen çocuklar var ve bu durum, dinledikleri eserleri daha kolay deşifre etmelerine yardımcı oluyor, eseri daha çabuk çıkarıyorlar. Ama yoruma gelince, hep bir fotokopi gibi oluyor, dinledikleri kişiyi

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

resmen taklit ediyorlar. Bir de, mesela, eserin hep son halini dinliyorlar, oysa o eserin bir mutfak aşaması var. Eseri deşifre etme, sağ el-sol el ayrı çalışma. Metronomlu çalışmaları atlayıp, rubatoları, ritardandoları yapıyorlar, bu çok yanlış ve bir öğretmen olarak zorlanıyorum."

Görüşmeci 9: "Esasen bu madde çok önemli bence. Çünkü müzik dinleyen kişi, müziği öğrenir. Bir eseri çalışmadan önce, öğrencinin bol bol çeşitli yorumları dinlemesi faydalı oluyor. Tabii ki bazen, iyi olmayan yorumları da dinlemeleri söz konusu oluyor. Ama iyi yorumları seçebilecek seviyeye ancak bu sayede, yani iyiyi de, kötüyü de dinleyerek gelmeleri gerekiyor. Ayrıca, sadece çalınacak eseri değil, genel anlamda çeşitli müzik türlerini de dinlemenin etkili olduğunu düşünüyorum. Öğrenci ne kadar çok farklı müzik türlerini dinliyorsa, faydalanıyorsa o kadar yaratıcı olur, kaynağı zengin olur."

İkinci alt probleme ilişkin bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi şöyledir: Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişiminde piyano eğitmenlerinin rolü nedir?

Kategori: Piyano eğitmenlerinin rol model olması

"Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişiminde piyano eğitmenlerinin rol model olmalarının etkisi konusunda düşünceleriniz nelerdir? (Eğitmenin formasyon bilgisi, alanı ile ilgili teorik bilgisi ve pratik becerisi, alanına hakimiyet, müzikal aktiviteleri, iletişim yeteneği, etkinlik düzenleme ve etkinliklere katılma durumu vb.)" sorusuna, piyano eğitmenlerinin tamamı olumlu yanıt vererek, eğitim sürecinde, soruda belirtilen tüm özellikleri içerecek şekilde, eğitmenin rol model olmasının önemli olduğunu belirtmişlerdir. Örnek cümleler:

Görüşmeci 1: "Biz, derslerimizi yaparken bireysel ders yapıyoruz ve öğrencilerin farklı bireysel özellikleri var. Her öğrenciye aynı öğretim yöntemini uygulayamayabiliyoruz. Bu yüzden, formasyon bilgisi çok önemli. Öğrenciyi kazanmak için geniş bir formasyon bilgisine sahip olmak gerekiyor ve bunu ayırt edecek yapıda olmamız gerekiyor. Bir diğer önemli nokta da, öğretmenin gerçekten çalgısına hakim olması. Öğrencinin çalmasını istediği eseri, öğretmenin kendisi çalıp örnekleyebiliyor olmalı. Öğrenci, ister istemez kendi öğretmenini rol model alıyor. Bu nedenle, piyanoyu ya da herhangi bir çalgıyı hakim olmadan öğretmeye çalışmak, öğrencinin motivasyonunu çok yakından etkileyebilir. Öğretmenin, öğrenciye ders esnasında eseri çalması, dinleme alışkanlığı kazandırmanın da kapılarını açabilir."

Görüşmeci 3: "Öğrencinin, öğretmeniyle iletişim biçimi, duygularını rahatça ifade edebilmesi ve ona karşı yakın hissedebilmesi çok önemlidir. Öğretmen, hoşgörülü ve güler yüzlü olmalı, hatalar karşısında affedici, cesaret verici ve motive edici olmalıdır. İyi bir piyano öğretmeni; eserleri hatasız ve düzgün çalabilmeli, iyi bir kulağa sahip olmalı, nota hatalarını hemen fark edip düzeltmeli, iyi bir armoni bilgisine sahip olmalı, çalışkanlığı, disiplini, özenli ve düzenli olmasıyla öğrenciye örnek olmalıdır."

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Üçüncü alt probleme ilişkin bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi şöyledir: Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişiminde kullanılan öğretim yöntemleri ve etkileri nelerdir?

Kategori: Kullanılan öğretim yöntemleri ve etkileri

"Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişiminde, kullanılan öğretim yöntemlerinin etkisi konusunda düşünceleriniz nelerdir? Sizin kullandığınız yöntemler nelerdir? (Eserle ilgili anlatım, eserin dinletilmesi ve yorumlamada önemli noktalar konusunda bilgilendirme, örnekleme, imgeleme vb.)" sorusuna, 1 eğitmen, açıklanan yöntemlerin neredeyse tamamını kullandığını ve bunların piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişiminde çok etkili olduğunu düşündüğünü belirtirken, 1 eğitmen, öncelikle çalışılacak eserin dinlenilmesi gerektiğini ve her öğrenciye uygun, görsel, işitsel, dokunsal vb. baskın öğrenme stiline uygun yöntem kullanmanın zorunlu olduğunu belirtmiştir. 2 eğitmen, öğrencinin bireysel gereksinimine önem verdiklerini ve ona göre bir yöntem uyguladıklarını, 1 eğitmen, imgeleme, hayal etme, bir hikaye üzerine konuşma yoluyla ya da öğrencilerden hikaye yaratmalarını isteyerek, yaratıcıklarını ve beraberinde yorum güçlerini geliştirmekten yana olduğunu, 1 eğitmen, eserin öğrencide yarattığı çağrışım ve uyandırdığı duyguların önemli olduğunu, aynı zamanda neden-sonuç ilişkisi içerisinde her dönemin bestecisi, stilistik özellikleri, kullanılan çalgılar vb. ile ilgili açıklamalar yapmanın gerekli olduğunu belirtmiştir. 1 eğitmen, eserin cümlesel olarak analizini yaptırmanın çok önemli olduğunu, yanı sıra, eserin birkaç sanatçıdan dinlenilmesinin, ayrıca bestecisi, dönem özellikleri ve çalış stilleri ile ilgili bilgilendirmenin ve örneklemenin gerekli olduğunu belirtmiştir. 7 eğitmen, öncelikle eseri çalıp örneklediklerini ve bunun önemli olduğunu belirtmişlerdir. Bunun yanında, anlatım, gösterip yaptırma, eserin armonik olarak yapısının incelenmesi, müzikle ilgili temel teorik bilgilerin verilmesi, besteci, tür, dönem vb. konularda bilgilendirme, eserin bol bol dinlenilmesi, öğrencinin beğenisine uygun, seveceği eserlerin seçimi, eser üzerinde teknik çalışmaların açıklanarak uygulanması gibi yöntemler belirtilmiştir. 1 eğitmen ise, görev yaptığı üniversite için öğrenci profilini düşündüğünde, bir öğretim yöntemi uygulayıp bunun yorumlamaya etkilerini görecek kadar kapsamlı bir eğitim sürecinin olamadığını vurgulamıştır. Örnek cümleler:

> *Görüşmeci 2: "Ben, derslerde öğrencinin bireysel gereksinimlerini ön planda tutuyorum. Bireysel gereksinimlerin içinde; teknik bilgi, nota bilgisi, yorum gibi öğrencinin eksik olduğu yönler benim yöntemimi belirliyor. Nerede ihtiyaç varsa, daha çok ona yönelik aktif bir yöntem izliyorum. Bazı öğrenciler daha çok örneğe ihtiyaç duyuyor, onlara daha çok çalıp örnekleme yapıyorum, bazısına bir kere çalınca yetiyor."*

> *Görüşmeci 11: "Baskın olan öğrenme stiline uygun yöntem kullanmak zorundayız. Yani görseli baskın bir çocukla çalışırken, onun çalıştığı eseri renkli kalemlerle boyayıp, analizini yapıp, oturup kağıt üzerinde epeyce çalışmamız gerekirken, işitseli baskın bir çocukta daha çok dinleme etkinliği gerçekleştirmek durumundayız. Dokunsalı baskın öğrencilerimizin zaten çalıcılık performanslarıyla ilgili büyük problemleri var. Buradaki öğretim yöntem tekniklerinin, öğretmen tarafından yeterince bilinmemesinden kaynaklı bazı sorunlar yaşıyorlar. Biz öğrencilerle 25 yaşında*

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

> *çalgı eğitimine başlayınca sorun zaten oradan kaynaklanıyor. Dokunsalı baskın öğrencilere, eseri çok yavaş çalıp, elinizi izlemelerine müsaade etmeniz gerekiyor. Çünkü onlar yön çiziyorlar, bu nedenle, yorum esnasında kullanacakları artikülasyonları da yön olarak görüyorlar. Bu yüzden, onlarla çalışırken, yön şeklinde çizdirip yorumlatmaya çalışıyoruz. Ama tabii ki bütün adaylar ilk başta eseri dinlemeliler, o ayrı bir konu. Öğrencinin sadece dokunsalı baskın, bu yüzden işitseli yoktur ya da görseli yoktur anlamına gelmiyor. Bu baskın alanları anlamak için test yapıyorum. Bununla ilgili, Milli Eğitim Bakanlığının da güvenilir, geçerliliği olan testleri var. Bu testleri öğrenciye uyguladığımda, hangi öğrencinin hangi öğrenme yönteminin baskın olduğunu belirlemiş oluyorum."*

"Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişiminde, disiplinlerarası yaklaşımın etkisi konusunda düşünceleriniz nelerdir? (Müzik-tarih; müzik-felsefe; müzik-psikoloji; müzik-dil; müzik-resim vb.). Bu yaklaşımı derslerinizde kullanıyor musunuz?" sorusuna, piyano eğitmenlerinin tamamı olumlu yanıt vererek, eğitim sürecinde disiplinlerarası yaklaşımın önemli olduğunu, ancak farklı nedenlerle derslerde bu uygulamanın eksik kaldığını belirtmişlerdir. Müziğin, sırasıyla en çok müzik tarihi, psikoloji, felsefe, resim ve matematik ile olan ilişkisi vurgulanmıştır. Örnek cümleler:

> *Görüşmeci 1: "Tarihle tabii ki de ilişkisini kuruyoruz. Klasik müzik dönemlerinin belirli kronolojik bir sırası var zaten. Örneğin, 20. yüzyıl müziğinde sanayi devrimi var ve sizin sanayi devriminde ne olduğunu bilmeniz gerekir. Sanayi devrimiyle birlikte gelişen teknolojiyle, her alanda bir isyan, bir başkaldırı, bir yenilik arayışı var ve bu o dönemin müziğine de resmine de yansıyor. Dolayısıyla, bunu bilmek, müziği o şekilde anlamlandırmak ve öğrenciye de bu yoldan anlatmak son derece önemli."*

> *Görüşmeci 10: "Müzik tarihi ile ilgili bilgiye sahip olmak yorumlamada etkilidir. Bir eser, döneminin özelliklerine göre yorumlanmalıdır. Eserin dönem özelliklerini anlatabilmek için, resim ve mimarideki gelişmeler de örnek olarak verilebilir. Bestecinin, bestesini yaparken sahip olduğu psikolojik durumunu bilmek de öğrencinin eseri yorumlamasında farklı bir etki yaratabilir."*

"Öğrettiğiniz eserlerle ilgili; eserin bestecisi, dönemi, türü, konusu, çalış stili vb. tanımlayıcı bir ön bilgilendirme çalışması yapıyor musunuz? Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişiminde sizce bunun önemi nedir?" sorusuna, 13 piyano eğitmeni, eserlere yönelik ön bilgilendirme çalışması yaptıklarını ve bu çalışmanın, öğrencilerin piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişiminde çok önemliolduğunu belirtirken, 1 eğitmen, yapılması gerektiğini ve çok önemli olduğunu, ancak, ders saatlerinin kısıtlı oluşundan dolayı bu konulara zaman ayıramadıklarını, 1 eğitmen, ön bilgilendirme çalışmasının önemli olduğunu ancak, kendisinin bunu yapmadığını, bu bilgileri zaten müzik tarihi, müzik biçimleri gibi derslerde edindiklerini, diğer yandan, öğrencilerin yaşı gereği bu çalışmayı kendilerinin yapmalarının gerektiğini, bununla birlikte eser ortaya çıktıkça ve yeri geldikçe konuştuklarını belirtmiştir. Örnek cümleler:

> *Görüşmeci 6: "Yapılması gerek, çok önemli. Ders saatlerinin kısıtlı oluşundan dolayı bu konulara pek vakit ayıramıyoruz. Öğrenmek isteyen ve buna açık olan öğrencilerle bu konuları konuşmak daha kolay oluyor."*

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Görüşmeci 8: "Tabii ki yapıyorum, bu çok önemli bir şey. Yani Barok eser nasıl çalınacak, Klasik eser nasıl çalınacak, Romantik eser nasıl çalınacak, bunların hepsi farklı teknik barındırıyor. Mesela, Barok Dönem eserlerinde pedal kullanamazsın, ama, Romantik döneme geldiğimiz zaman pedal çok önemlidir. Dönemler arasındaki müzikalite çok farklı, bunu öğrenciye yansıtmak lazım."

"Piyano eserlerinin ezbere çalınmasının, öğrencilerin yorumlama becerilerinin gelişimine katkısı nedir?" sorusuna, 11 eğitmen, piyano eserlerinin ezbere çalınmasının öğrencilerin yorumlama becerilerinin gelişimine katkısı olduğunu, 2 eğitmen, ezber çalmanın yoruma bir katkısı olmadığını ve yorum becerisinin ezberle bağlantılı olduğunu düşünmediklerini, 1 eğitmen, ezbere çalmayı eğitim sırasında çok önermediğini ancak konserde ezbere çalmanın etkili olduğunu, 1 eğitmen, ezbere çalmanın zorlama olduğunu ve öğrenciyi strese soktuğunu, mümkün olduğunca çalışılan eseri armoniyle birleştirip, eser dinleme teknikleriyle somutlaştırmaya çalıştığını belirtmiştir. Örnek cümleler:

Görüşmeci 1: "Tam bir konsantrasyonla çalabilmek, o müziğin dünyasına girebilmek, hayal kurabilmek için, öğrencinin nota düşünmemesi gerekli. Müziğin içine öyle bir dahil olması gerekiyor ki, "şimdi hangi nota geliyordu?" ya da gözüyle takip ederken "yanlış çaldım, yanlış nota gördüm" algılarının olmaması, kendinden emin bir şekilde çalması gerekiyor. Ezbere çalma yönteminin, müzikaliteyi geliştirdiğini düşünüyorum. Çünkü önünde nota olduğu zaman hep notaya bağımlı olma durumu oluyor, sanki direkt olarak o müziğin ruhunun içine girmek tam olarak gerçekleşemiyor gibi geliyor bana."

Görüşmeci 9: "Doğru bir ezber sonucunda, tabii ki eserin yorumlanması artık tamamen dikkati, eserin yorumuna ve daha etkili bir şekilde seslendirmeye verdiği için, ezberin yorumlamada faydalı olduğunu düşünüyorum. Ama, ezber yeteneği çok iyi olmayan öğrencilere de bu konuda ısrar etmiyorum. Bireysel farklılıklar bu noktada benim için önemli. Bazı öğrenciler gerçekten ezber çalmada sıkıntı yaşıyor veya bu durum seviyesinden kaynaklanıyor. Bazen konserde dahi, önüne notasını aldığı zaman daha güvende hissediyor ve bütünü bozmadan çalabiliyor. Ama, ezber olması yoruma artı bir katkı sağlıyor."

"Sınavlarda öğrenci eserleri yorumlarken hangi kriterlere göre değerlendiriyorsunuz? Piyano eserlerinin yorumlanmasında temel kriterler neler olmalıdır?" sorusuna, eğitmenler; performans sırasında öğrencileri; doğru duruş, oturuş, el tutuşu ve parmak tekniği, ritm, tempo, nüans, artikülasyon, cümleleme, eser bütünlüğü, temiz pedal tekniği, eserlerin dönemsel özelliklerini ve çalma stilini yansıtıp yansıtmadıklarına göre değerlendirdiklerini belirtmiştir. Özetle; doğru postür, zihinsel, ruhsal ve bedensel rahatlık, müzikal beceriler, doğru teknik, müzikal ifade ve yorumlama becerisi olarak ifade edilebilir. Örnek cümleler:

Görüşmeci 5: "Puanlama yaparken dört kriterimiz var: seviye, teknik, eseri doğru ve hızında çalma ve müzikal ifadeler."

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Görüşmeci 7: "Bu çok tartışılan konulardan bir tanesi. Ben, öncelikle baştan sona çalmaya bakıyorum, orijinal tempoya yakınlığına bakıyorum, türü yansıtıyor mu örneğin vals çalıyor ise öncelikle düzgün bir pedal basıyor mu, barok dönem çalıyorsa yatay çok sesliliği oluşturabiliyor mu, sesleri duyurabiliyor mu ona bakıyorum. Mümkün olduğunca içerdiği türü, biçimi, dönemi yansıtmasına bakıyorum ve teknik yeterliliğe bakıyorum. Yani notalar eşit bir şekilde çalınıyor mu, forte gerçekten sağlam bir forte mi, hazır bulunuşluk düzeyi o eser için yeterli mi, duruş, pozisyon, sağ-sol el balans yeterli mi hepsine bakılması gerek."

Görüşmeci 10: "Bizim kullandığımız bir rubrik bulunmaktadır. Bu rubriğe göre; tempo, ritm, doğru artikakülasyon, eller arasındaki koordinasyon, doğru nota ve doğru yorum vb. kirterler puanlanır."

Dördüncü alt probleme ilişkin bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi şöyledir: Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişiminde teknik çalışmaların önemi ve etkisi nedir?

Kategori: Teknik çalışmaların önemi ve etkisi

"Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişiminde teknik çalışmaların önemi ve etkisi konusunda düşünceleriniz nelerdir? Özellikle kullandığınız teknik çalışmalar nelerdir? (Kol, bilek ve parmak pozisyonu ve hareketleri, legato-staccato- portato çalışmalar, ajilite venüans çalışmaları vb.)" sorusuna, eğitmenlerin tamamı, teknik çalışmaların, yorumlama becerilerinin gelişimine çok önemli katkısı olduğunu belirtmişlerdir. Yapılan teknik çalışmalar genel olarak şu şekilde belirtilmiştir: Kol, bilek ve parmak pozisyonu çalışmaları, gam, arpej ve kromatik hareket çalışmaları, gam ve etütlerin çeşitli artikülasyonlarla, farklı hız ve nüanslarla çalınması, kadans çalışmaları, nüans, legato, staccato, portato, ajilite, trill, grupetto, mordan ve tuşe çalışmaları, 16'lık notalardan oluşan pasajların eşit çalınması, tekrarlı çalışmalar, hızlandırma çalışmaları, etüt çalışmaları, gruplandırma ve senkronize çalışmaları. Çoğunlukla kullanılan metodlar arasında; Hanon, Czerny, Pischna, Gurlitt ve Schmitt yer almaktadır. Örnek cümleler:

Görüşmeci 7: "Ne kadar müzikal çaldığın, teknik olarak ne kadar yeterli olduğuna bağlı. Çok önemli. Öğrenci seviyesinin çok üstünde, örneğin arpej içeren bir etüt çalmadan, arpej içeren bir eser çalamaz, yeterli hıza ulaşamaz, bir noktadan sonra elleri kilitlenir. Çünkü çalgı çalma bir kas belleği meselesi aslında. Kas belleğimizi yeterli derecede oluşturursak, o zaman o eseri seslendirebiliriz. Kullandığım teknikler kişiden kişiye değişiyor. Czerny etütlerin sağlıklı olduğunu düşünüyorum, gamları farklı ritimlerle çaldırmaya çalışıyorum, düzenli etüt ve gam çalışmaları yaptırıyorum. Ayrıca, öğrencinin eserin hangi bölümünün, hangi teknik beceriyi geliştirdiğini bilmesi çok önemli. Çünkü öğrenme, ihtiyaca tabidir. Öğrenci neyi geliştirdiğini bilirse, ihtiyacı olan şeyi aklında tutar, öğrenmede buna bağlıdır."

Görüşmeci 9: "Öğrencinin ihtiyacına göre, verdiğim teknik çalışmalar değişiyor. Ama standart olarak verdiğim teknik çalışmalar; majör ve minör dizilerin ezbere

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

çalınması, kadans çalınması, Hanon çalınması ve aynı egzersizin çeşitli artikülasyonlarda, çeşitli hız ve nüans değişimleri ile çalınması gibi çalışmalar. Bunları, ihtiyaca göre çeşitlendiriyorum. Onun dışında, Royal Academy'nin sistemini çok beğeniyorum. Onların teknik çalışmalarını epeyce çalıştırıyorum ve iyi sonuçlar da alıyorum."

Beşinci alt probleme ilişkin bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi şöyledir: Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişiminde teknoloji çağının ve teknolojik gelişmelerin avantaj ve dezavantajları nelerdir?

Kategori: Teknoloji çağının ve teknolojik gelişmelerin avantaj ve dezavantajları

"Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişiminde teknoloji çağının ve teknolojik gelişmelerin avantaj ve dezavantajları nelerdir? Hangi tür teknoloji bu durumu nasıl etkiliyor?" sorusuna, eğitmenlerin tamamı teknoloji çağının ve teknolojik gelişmelerin piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişimine önemli katkı sağladığı konusunda ortak görüş bildirmişlerdir. Teknoloji çağının avantajları genel olarak şu şekilde ifade edilmiştir: Öğrencinin, istediği eseri istediği an dinleyebilmesi ve farklı sanatçıların yorumlarını dinleme olanağı bulması, çaldığı eserin, notasyon açısından çeşitli örneklerini bulabilmesi ve farklı düzenlemelerini dinleyebilmesi, elektronik ortamda tezlere ve makalelere ulaşarak, çaldığı eser hakkında yapılmış bir çalışmadan, eserin biçimsel analizine ulaşabilmesi, kayıt yaparken bilgisayardan yararlanabilmesi, müzik ile resim, müzik ile tarih vb. disiplinlerarası konuları araştırabilmesi ve öğrendiklerini çaldığı eserlerdeyansıtabilmesi, bir teknikten yeterince bahsedilemediğinde, bu teknikle ilgili videolar izletilebilmesi. Dezavantajları ise; öğrencilerin, klasik öğretim yönteminde olduğu gibibasılı notalara değil de, tablete bakıyor olmaları, teknolojik arşivlerinin yanı sıra, ellerinde somut nota arşivlerinin olmaması, tuşeli bir çalgıyı bilgisayara bağlayarak her şeyi yapabilmeleri sonucunda, klasik piyano eğitiminin zorluklarından uzaklaştıran, tembelliğe neden olan bir durumun ortaya çıkması, eğitimin başlangıç aşamasında olan öğrencilerin, iyi ya da kötü yorumlanmış kayıtları ayırt edememeleri ve kötü yorumlanmış kaydın öğrencileri olumsuz yönde etkilemesi, böylece kendi çalışmaları sonucu içsel olarak ulaşabilecekleri yorumlama becerisini de baştan engellemeleri, eserindeşifre edilmeden önce dinlenilmesinin, ezber belleği kuvvetli olan öğrencilerde deşifre becerilerinin tembelleşmesine ve notaya bağlılıktan uzaklaşmasına neden olması, öğrencilerin, hızlı tempoda iyi bir yorum dinlediklerinde aynı şekilde hemen çalmak istemeleri ve hemen bir sonuç beklentisinde olmaları(oysa iyi bir sonuç için sıkı bir şekilde çalışmak gerektiği), teknolojinin sağladığı kolaylık sayesinde notaya anında ulaşıldığı için, elle nota yazma konusunda öğrencilerin zayıf kalmaları, tembelleşmeleri ve körelmeleri şeklinde belirtilmiştir. Örnek Cümleler:

Görüşmeci 2: "Öğrencinin istediğini istediği an dinleyebiliyor olması, çaldığı eserin hem notasyon bakımından, hem de dinleme açısından farklı piyanistler tarafından farklı örneklerini, hatta o eserin farklı düzenlemelerini dinleyebilmesi, elektronik ortamda tezlere ulaşarak, çaldığı eser hakkında yapılmış bir tezden, onun biçimsel analizine ulaşabilmesi teknolojinin avantajlarındandır. Dezavantajı da, klavyeli çalgıların bilgisayar için en çok kullanılan çalgılardan olması ve bir tuşeli çalgıyı

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

bilgisayara bağlayarak her şeyin yapılması, öğrencileri genel anlamda piyano eğitiminin zorluklarından uzaklaştıran tembelliğe sebep olan bir durumdur."

Görüşmeci 4: "Benim öğrenci olduğum dönemde, çalıştığımız eserlere kolaylıkla ulaşıp dinleme olanağımız olmuyordu. O nedenle, hoca ne derse doğruydu bizim için. Şimdi öğrenciler, ödev verdiğiniz anda ne düzeyde olursa olsun, kolay ya da ileri seviye, her türlü eseri dinleyebiliyorlar. Bu kötü bir şey mi, aslında değil ama dezavantajı şöyle oluyor; öğrenciler daha yolun başında oldukları için, iyi ya da kötü yorumlanmış kayıtları ayırt edemiyorlar. Kötü yorumlanmış bir kaydı dinlemeleri, tabii ki olumsuz yönde etkiliyor. Ben, öğrencinin bir sonraki derse eseri yavaş tempoda deşifre etmiş, biraz olsun tanımış olarak gelmesini beklerken, kafasında o kötü yorumla geliyor ve o şekilde çalmaya çabalıyor veya eseri orijinal temposunda dinlediği için hemen hızlandırmaya çabalıyor. Ben, dinlediği yorumdan farklı bir şey söyleyince, "ben dinledim hocam, o kısmı şöyleydi" diyor mesela. Benim söylediğimi değil, kendi dinlediğini doğru kabul ediyor. 'Kimden dinledin?' deyince cevap bile veremiyor çoğu zaman. Kendi çalışması sonucu içsel olarak ulaşabileceği yorumlama becerisini de baştan engellemiş oluyor aslında. Yani, eğer bilinçli ve fikir edinme amaçlı dinliyorsa tabii ki faydası olacaktır."

Kategori: Görüş ve öneriler

"Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinin geliştirilmesine yönelik farklı görüş ve önerileriniz varsa nelerdir?" sorusu için, 14 eğitmen farklı görüş ve önerilerini ifade ederken, 1 eğitmen herhangi bir görüş ya da öneri belirtmemiştir. İfade edilen görüş ve öneriler şu noktalarda birleşmektedir: Öğrenci bol bol eser dinlemeli ve çalmalı, bir eseri farklı sanatçılardan dinlemeli ve dinlediği sanatçılar arasındaki farkı ayırt edebilmeli, deşifre becerilerini geliştirmeli, solfej okumalı, farklı müzik türlerine ve farklı yorumlara açık olmalı, hiçbir müziğe önyargıyla yaklaşmamalı, klasik müzik eserlerinin caz versiyonlarını, pop versiyonlarını dinlemeli, kendi özüne, kültürüne ait müzikleri çok iyi tanımalı, sadece piyano eserlerini değil, çeşitli enstrümanlar için yazılmış eserleri de dinlemeli, konserlere gitmeli, yayınları takip edip okumalı, hayal gücünü ve duygusal yönünü güçlendirmeli, empati kurmalı, farklı sanat dallarına da eğilerek, sadece müzik sanatı ile değil, güzel sanatların her alanıyla yakından ilgilenmeli ve bu sanatların müzikle ilişkisini bilip, eserleri ona göre yorumlamalıdır. Örnek cümleler:

Görüşmeci 9: "Sadece piyanoyu değil, çeşitli enstrümanları da dinlemelerini, klasik müzik eserlerinin caz versiyonlarını, pop versiyonlarını dinlemelerini öneririm. Bunun; çeşitli yorum ve eserlerin nasıl değiştirilebildiğini, insanın yaratıcılının ne kadar sınırsız olduğunu görmeleri, her zaman yeni bir şeylerin ortaya çıkartılabileceğinin farkına varmaları için önemli olduğunu düşünüyorum. Öğrencilerin kendi özüne, kendi kültürüne ait müzikleri çok iyi tanımaları, Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği dinlemeleri ve hiçbir müziğe önyargıyla yaklaşmamaları gerekmektedir. İçlerinde farklı tatlar ve renkler barındıran, çok çeşitli duygular uyandırabilen Rock müzik veya Metal müzik de dinleyebilirler. Çeşitli ve farklı yorumlara açık olmaları, bir kavanozun içinde kalmamaları ve tek bir çeşide bağlanmamaları gerektiğini düşünüyorum."

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Görüşmeci 13: "Yorumlama becerilerini geliştirmek için, her türden, farklı müzik türleri dinlemelerinden yanayım. Farklı müzik türü demek, farklı duygu demek bana kalırsa. Öğrenci, bir Blues dinlediğinde, bir caz dinlediğinde bunun hikayesini de, nereden çıktığını da bilsin. Bunu bildiği zaman, o duyguyu da anlamış oluyor, empati kurmuş oluyor, tabii öğrenci özüyle dinlerse. Bizim de, çaldığımız her eseri yaşama gibi bir şansımız olmadığı için yaşanılan duyguları kopyalama durumumuz var. O yüzden, öğrencinin çok fazla müzik dinlemesinden yanayım. Sadece piyano değil, şan dinlesin, sokak müzisyenini dinlesin, onun duygusunu alsın, o para kazanırken hissettiği duyguyu alsın, bizim şu an yere göğe sığdıramadığımız bestecilerin duygu durumlarını alıp seslendirsin. Beethoven'ın eserleri neden hem klasik, hem romantik bunu idrak edebilsin, karşılaştırsın. Yaşantılarının duygularını cebe atsın. Ben duygudan yanayım biraz, teknik konusunu zaten çalışıyor, geliştiriyor. Çünkü yorumlama, tekniğin de ötesinde bir şey."

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Sonuç

Bu araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerini etkileyen etkenlerin belirlenmesi ve bu doğrultuda çözüm önerilerinin sunulması amaçlanmıştır. Piyano eğitmenleriyle yapılan görüşmeler doğrultusunda araştırma bulgularından elde edilen sonuçlar şunlardır:

Araştırmanın birinci alt problemi olan "Müzik öğretmeni adaylarının bireysel özelliklerinin piyano eserlerini yorumlama becerilerine etkisi nedir?" ile ilgili sonuçlar şunlardır:

Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinde;

- Yaşlarının önemli bir etkisi vardır. Yaş ilerledikçe, deneyim ve yaşanmışlık ile birlikte müzikal ve entelektüel birikim arttıkça, eserleri yorumlama becerisi de gelişmektedir.
- Cinsiyet faktörünün önemli bir etkisi yoktur. Eserleri yorumlama becerisi daha çok, bireyin kas yapısı, çalışması ve ruhsal yapısı ile ilgilidir.
- Anatomik/fizyolojik yapıları önemlidir. Piyano çalarken oturuş ve duruşta kullanılan kasların ve el kaslarının gelişmiş olması avantajdır. Anatomik ve fizyolojik yapının etkisi, öğrencilerin yorumlayacakları eserlerde, beden kaslarının, ellerin ve parmakların yapısına göre değişmektedir.
- Hazırbulunuşluk düzeyleri önemlidir. Daha öncepiyano eğitimi almışolan öğrenciler, Eğitim Fakültelerine geldiklerindedersleredaha kısa sürede adapte olmakta ve piyano eğitimi sürecinde sağlıklı ve verimli ilerleyerek, eser yorumlamada daha kolay bir şekilde yol almaktadırlar.
- Müzikal yetenekleri önemlidir. Müzikal açıdan yetenekli bir öğrencinin, öğrenme hızı, öğretmenin söylediği bildirimleri alması, eseri ortaya çıkarması, çalarken ortaya koyduğu müzikalitedaha iyi olacaktır.
- Derse ilgi, çalışma disiplini, araştırma merakı vb. özellikler önemlidir. Öğrenci, çalgı eğitiminde gerçekten istediği noktaya gelmek için, içsel motivasyonunu sağlamalı, planlı ve programlı çalışmalı, müzikle ve piyanoyla ilgili araştırma yapmalıdır.
- Mentalite, hayal gücü ve yaratıcılık vb. özellikler önemlidir. Eseri, çözümlemek, anlamak ve anlamlandırmak, besteciyle empati kurmak, besteciyi anlamak iyi bir yorum açısından değerlidir.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

- Eserleri dinleme alışkanlıkları önemlidir. Dinleme alışkanlığı, eserlerin iyi yorumlanmasında birebir etkilidir. Bireyin, dinlediği icracıları taklit etmediği süreceeserleri farklı yorumculardan dinlemesi, performans sergilediği eserin yorumunuolumlu etkileyecektir.

Araştırmanın ikinci alt problemi olan "Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişiminde piyano eğitmenlerinin rolü nedir?" ile ilgili sonuçlar şunlardır:

- Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişiminde piyano eğitmenlerinin rol model olmalarının önemli bir etkisi vardır. Eğitmenin; formasyon bilgisi, alanı ile ilgili teorik bilgisi ve pratik becerisi, alanına hakimiyeti, müzikal aktiviteleri, iletişim yeteneği, etkinlik düzenleme ve etkinliklere katılma durumu, öğrencilere önemli derecede örnek olmaktadır.

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan "Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişiminde kullanılan öğretim yöntemleri ve etkileri nelerdir?" ile ilgili sonuçlar şunlardır:

- Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişiminde kullanılan öğretim yöntemleri; bireysel gereksinimlere göre öğrencinin daha çok nerede eksiği ve ihtiyacı varsa, buna yönelik aktif bir yöntem izleme, baskın olan öğrenme stiline uygun yöntem kullanma, klasik müzik dönemlerinin farklı stilistik özellikleri hakkında neden-sonuç ilişkisine göre bilgilendirme, bestecilerle ilgili bilgilendirme, güdüleme, gösterip yaptırma, eseri örneklendirme, imgeleme, nüanslar, bağlar, abantı ve pedal kullanımıyla ilgili bilgilendirme, motif, ölçü ve cümlesel olarak analiz yaptırma olarak sıralanmıştır.
- Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişiminde disiplinlerarası yaklaşımın önemli bir etkisi vardır. Farklı disiplinleri müzikle ilişkilendirmek, müziği anlamlandırmak adına önemlidir. Eserin dönem özelliklerini anlatabilmek için, tarih, sosyoloji, psikoloji, felsefe, resim, mimari vb. alanlarla ilişki kurmak ve bu alanlarda yaşanan gelişmeler ile ilgili bilgi sahibi olmak yorumlamada etkilidir.
- Eserlerle ilgili; eserin bestecisi, dönemi, türü, konusu, çalış stili vb. tanımlayıcı bir ön bilgilendirme çalışmasının yapılması önemlidir. Eserin bestecisiyle ilgili, eserin nasıl çalınması gerektiğiyle ilgili, dönemler arasında farklılaşan müzikalite, stil ve üsluplar ile ilgili bilgilendirme yapılması, öğrencinin o dönemin özelliklerini içselleştirmesini, bağ kurmasını, yansıtmasını, bu sayede eserleri daha iyi yorumlamasını sağlamaktadır.
- Piyano eserlerinin ezbere çalınmasının, öğrencilerin yorumlama becerilerinin gelişimine olumlu katkısı vardır. Doğru yapılan bir ezber; eserin doğru çalınmasını, tekniği, müzikaliteyi ve doğal olarak yorumlamayı da etkilemektedir.
- Sınav performansı sırasında değerlendirme kriterleri genel olarak; doğru duruş, oturuş, el tutuşu ve parmak tekniği, ritim, tempo, nüans, artikülasyon, cümleleme, eser bütünlüğü, temiz pedal tekniği ve dönemsel özelliklerin ve çalma stilinin yansıtılmasıdır. Özetle; doğru postür, zihinsel, ruhsal ve bedensel rahatlık, müzikal beceriler, doğru teknik, müzikal ifade ve yorumlama becerisi şeklinde belirtilebilir.

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan "Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişiminde teknik çalışmaların önemi ve etkisi nedir?" ile ilgili sonuçlar şunlardır:

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

- Teknik çalışmaların yorumlama becerilerinin gelişimine çok önemli katkısı vardır. Kol, bilek ve parmak pozisyonu çalışmaları, gam, arpej ve kromatik hareket çalışmaları, gam ve etütlerin çeşitli artikülasyonlarla, farklı hız ve nüanslarla çalınması, kadans çalışmaları, nüans, legato, staccato, portato, ajilite, trill, grupetto, mordan ve tuşe çalışmaları, 16'lık notalardan oluşan pasajların eşit çalınması, tekrarlı çalışmalar, hızlandırma çalışmaları, gruplandırma ve senkronize çalışmaları, en çok yapılan teknik çalışmalar olarak sıralanmıştır. Çoğunlukla kullanılan metodlar arasında; Hanon, Czerny, Pischna, Gurlitt ve Schmitt yer almaktadır.

Araştırmanın beşinci alt problemi olan "Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişiminde teknoloji çağının ve teknolojik gelişmelerin avantaj ve dezavantajları nelerdir?" ile ilgili sonuçlar şunlardır:

- Teknoloji çağının ve teknolojik gelişmelerin piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişiminde önemli katkısı vardır. Bununla birlikte avantaj ve dezavantajları da bulunmaktadır. Avantajları; öğrencinin, istediği eseri istediği an dinleyebilmesi ve farklı sanatçıların yorumlarını dinleme olanağı bulması, çaldığı eserin, notasyon açısından çeşitli örneklerini bulabilmesi ve farklı düzenlemelerini dinleyebilmesi, elektronik ortamda tezlere ve makalelere ulaşarak, çaldığı eser hakkında yapılmış bir çalışmadan eserin biçimsel analizine ulaşabilmesi, kayıt yaparken bilgisayardan yararlanabilmesi, müzik-resim, müzik-tarih vb. disiplinlerarası konuları araştırabilmesi ve öğrendiklerini çaldığı eserlerde yansıtabilmesi, bir teknikten yeterince bahsedilemediğinde, bu teknikle ilgili videolar izletilebilmesidir. Dezavantajları ise; tuşeli bir çalgıyı bilgisayara bağlayarak her şeyi yapabilmeleri sonucunda, klasik piyano eğitiminin zorluklarından uzaklaştıran, tembelliğe neden olan bir durumun ortaya çıkması, eğitimin başlangıç aşamasında olan öğrencilerin, iyi ya da kötü yorumlanmış kayıtları ayırt edememeleri ve kötü yorumlanmış kaydın öğrencileri olumsuz yönde etkilemesi, böylece kendi çalışmaları sonucu içsel olarak ulaşabilecekleri yorumlama becerisini de baştan engellemeleri, eserin deşifre edilmeden önce dinlenilmesinin, ezber belleği kuvvetli olan öğrencilerde deşifre becerilerinin tembelleşmesine ve notaya bağlılıktan uzaklaşmasına neden olması, öğrencilerin, hızlı tempoda iyi bir yorum dinlediklerinde aynı şekilde hemen çalmak istemeleri ve hemen bir sonuç beklentisinde olmaları (oysa iyi bir sonuç için sıkı bir şekilde çalışmak gerektiği), teknolojinin sağladığı kolaylık sayesinde notaya anında ulaşıldığı için, elle nota yazma konusunda öğrencilerin zayıf kalmaları, tembelleşmeleri ve körelmeleridir.
- Piyano eserlerini yorumlama becerilerinin geliştirilmesi için öğrenciler; bol bol eser dinlemeli ve çalmalı, bir eseri farklı sanatçılardan dinlemeli ve dinlediği sanatçılar arasındaki farkı ayırt edebilmeli, deşifre becerilerini geliştirmeli, solfej okumalı, farklı müzik türlerine ve farklı yorumlara açık olmalı, hiçbir müziğe önyargıyla yaklaşmamalı, klasik müzik eserlerinin caz versiyonlarını, pop versiyonlarını dinlemeli, kendi özüne, kültürüne ait müzikleri çok iyi tanımalı, sadece piyano eserlerini değil, çeşitli enstrümanlar için yazılmış eserleri de dinlemeli, konsere gitmeli, hayal güçlerini ve duygusal yönlerini güçlendirmeli, empati kurmalı, farklı sanat dallarına da eğilerek, sadece müzik sanatı ile değil, güzel sanatların her alanıyla yakından ilgilenmeli ve bu sanatların müzikle ilişkisini bilip, eserleri ona göre yorumlamalıdırlar.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Tartışma

Piyanoda eser yorumlamaya yönelik literatür incelendiğinde ve araştırma verilerinden elde edilen bulgular doğrultusunda öğrencinin bireysel özelliklerinin eser yorumlamada önemli olduğu görülmüştür. Çok sayıda araştırmada (Çimen, 2013, Ömür, 2003, Loimusalo, 2021), eser yorumlamanın öğrencinin yaşı ile önemli bir ilgisi olduğu belirtilmiştir. Canbay ve Nacakcı'ya (2013) göre, bir öğrenci yaşamının farklı evrelerinde, aynı eseri değişik biçimlerde algılayıp yorumlayabilir. Çünkü o yapıtı her seferinde yeni tecrübelerle, yeni bir yaşam bilgeliğiyle, varlığın değerine ilişkin yeni tasarımlarıyla, değişmiş ve gelişmiş düşüncelerle ele alacaktır.

Piyanoda eser seçiminin, öğrencilerin anatomik ve fizyolojik yapıları dikkate alınarak yapılması gerektiği pek çok araştırmada belirtilmiştir. Otacıoğlu'na (2005) göre, öğrencilerin fiziksel yapısı ve gelişimi, her çalgı eğitiminde olduğu gibi piyano eğitiminde de önemlidir. Yağışan (2002), piyanoda başarılı bir performansın, performans sırasında kullanılan bedensel yapıların tanınmasına, kontrol altına alınmasına ve geliştirilmesine bağlı olduğunu, piyano çalarken kullanılan bedensel yapıların güçlendirilmesi ve geliştirilmesinin gerek piyanoda gerekse piyano dışında yapılacak fiziksel egzersizlerle mümkün olduğunu savunmaktadır (Akt. Gün ve Yıldız, 2013).

Senfonik müziğin algılanması, özel bir eğitim ve birikim gerektirir. Müziksel algılama kavramını da sanatsal algılama ve özümsemenin genel kuralları içinde değerlendirmek gerekir. Müziksel algılamada çözümlenmesi gereken en önemli olguların başında, bir müzik eseri ile karşılaşan öğrencinin hazırbulunuşluk düzeyi gelir. Öğrencinin dinlediği müzik eseri ile ilgili bir ön bilgisinin veya eğitiminin bulunması, esere yönelik kültürel hazırlık önemli boyutlardan biridir (Canbay ve Nacakcı, 2013). Bu bağlamda, öğrencilerin müzikal geçmişi ve birikimi, piyano gibi hem yetenek hem de hakimiyet gerektiren bir çalgı için oldukça önemlidir.

Piyano eserlerinin yorumlama becerilerinin gelişiminde en önemli noktalardan biri, 'eser dinleme' yani 'dinleme alışkanlığı' olarak karşımıza çıkmaktadır. Farklı yorumları, kayıtları ve performansları dinlemek, yorumlama olanaklarına ilişkin farkındalığı önemli ölçüde artırmaktadır (Holmgren, 2020). Swanwick (1979), öğrencilerin müziğin içine daha aktif bir şekilde girmeleri gerektiğini, müziği gerçekten kendilerini vererek dinlemelerinin ve müzikle bütünüyle ilgilenmelerinin önemli olduğunu vurgulamıştır.

Piyano eğitimi sürecinde, öğrenciler kendilerine piyano eğitmenlerini rol model olarak alırlar. Piyano öğretmeni, öğrenciye piyanoyu sevdirmede en etkili kişidir. Bu noktada, piyano eğitmeninin, öğrencinin başarısı üzerindeki etkisi hem alanında hem de öğretim yöntem ve tekniklerinde gösterdiği başarıya bağlı olacaktır (Gün ve Yıldız, 2013).

Piyano eğitimi sürecinde, öğrencilerin bireysel farklılıklarından dolayı gereksinimleri değişken olacağından, kullanılacak öğretim yöntemleri de farklı olmalıdır. Bu değişkenliklere bağlı olarak, bireylerin, uygun öğrenme ortamlarında ve doğru yapılandırılmış pedagojik aşamalar ile eğitim sürecine dahil edilmesi oldukça önemlidir. Piyano öğretmenleri, uygulamalarını hem müzikal hem de pedagojik terimlerle tanımlayarak ifade etmeli, ayrıca piyano öğretiminin hem içeriğine hem de sürecine bütünleşik bir şekilde odaklanan ve konunun doğasını olumsuz nitelemek yerine, çözüm

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

önerileri ortaya koyan pedagojik bir ifade ortaya koymalıdırlar (Coşkunsoy vd., 2023). Ömür (2003) piyano eğitiminin, öğrencilerin farklı öğrenme sistemleri ve stratejilerine sahip oldukları görüşü doğrultusunda gerçekleştirilmesini önermiştir.

Eğitimin bilişsel boyutu, piyano eğitiminde başarıyı etkileyen bir diğer önemli değişkendir. Öğrencilere ilk olarak, kazanmaları gereken bilgi ve becerilerin, eğitimde hedeflenen davranışların kuramsal bölümü anlatılmalıdır. Çalışılan etüt ve eserlerin armonik yapıları, formları (biçimleri), dönemleri ve bestecileri incelenirse, soyut özellik taşıyan piyano dersleri somutlaştırılmış olacak, öğrencilerin bilgiyi, uygulamaya dönüştürebilmeleri de böylece daha kolaylaşacaktır (Gün ve Yıldız, 2013).

Doğru yapılan bir ezber; eserin doğru çalınmasını, tekniği, müzikaliteyi ve doğal olarak yorumlamayı da etkilemektedir. Fenmen (1997), müziksel öğrenmede, bilginin algılanması ve işlenmesinin yanında, müzikal belleğin gelişiminde ezberlemenin önemli olduğunu belirtmiştir.

Piyanoda teknik becerilerin doğru bir şekilde kazanılmış olması, bir eseri iyi icra edebilmek için, gereklidir (Kalkanoğlu, 2020). "Piyano çalma tekniğini geliştirici çalışmalar, eserlerin mükemmel icrasında etkili bir araç olarak kabul edilmektedir. Doğru kazandırılmış teknik alışkanlıklar, eserlerdeki en zor ve karmaşık pasajların kolaylıkla seslendirilmesine ve dolayısıyla iyi yorumlanmasına olanak sağlayan bir etkendir. Teknik yeterliliğe ulaşamamış bir piyanistin, eserlere yorum katması ve onları etkili bir şekilde seslendirmesi olanaksızdır" (Ekinci, 2004).

Eğitim anlayışına yeni bir bakış açısı kazandıran teknoloji, müzik eğitiminde de, müzik öğrencilerine kapsamlı bir eğitim olanağı sağlamaktadır. Teknolojik araçlar; hem öğrencilerin aktif müzik yapmalarına rehberlik etmekte, hem de öğrencilerin aktif katılımıyla, kendi özgün bestelerini keyifle yaparak, yaratıcılıklarını güçlendirmelerini sağlamaktadır. Yapılan birçok araştırmada; müzik eğitiminde teknolojik uygulamalar sayesinde, müzik dersinin öğrenciler üzerinde daha ilgi çekici bir duruma geldiği, müziğin bilim ve sanat boyutuyla kavranabildiği, öğrencilerin özgüvenlerini kazanmalarına yardımcı olduğu, grup çalışmalarını güçlendirdiği, aktif katılımla müzik dersinden daha fazla keyif alındığı, daha etkili ve verimli bir öğrenmenin sağlandığı, eleştirel düşünce ve problem çözme becerilerini olumlu yönde etkilediği, sonucuna varılmıştır. Bu durum, öğrencilerin müzik eserlerini yorumlama becerilerinin gelişmesinde son derece önemlidir (Arapgirlioğlu, 2003). Böylece teknoloji, müziğe aktif bir katılım ve düşünsel bir boyut kazandırırken, öğrencilerin müzikal eserleri yorumlama becerilerini geliştirmelerine de önemli ölçüde katkı sağlamaktadır.

Öneriler

Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerini etkileyen etkenlerin belirlenmesi ve bu doğrultuda çözüm önerilerinin sunulması amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmanın sonuçlarına dayanarak sunulacak öneriler şunlardır:

- Öğrencinin yaşı ilerledikçe, olgunlaştıkça, deneyim ve yaşanmışlık ile birlikte müzikal ve entelektüel birikimi arttıkça, piyano eserlerini yorumlama becerisi de gelişmektedir. Bu bağlamda, eğitim sürecinde eser seçimlerinin, bu durum dikkate alınarak yapılması doğru ve yararlı olacaktır.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

- Piyano eserlerinin seçimlerinin, öğrencinin anatomik ve fizyolojik yapısı (özellikle el, kol ve parmak yapısı olmak üzere, tüm beden ve kas yapısı) dikkate alınarak yapılması, öğrencinin eserleri, daha kolay, rahat ve güzel yorumlaması açısından doğru ve yararlı olacaktır.
- Öğrencinin hazırbulunuşluk düzeyi dikkate alınarak yapılan repertuvar seçimi, öğrencinin derse olan ilgisi, isteği ve motivasyonu açısından önemlidir. Bu bağlamda, eserlerin zorluk derecesinin bu durum dikkate alınarak belirlenmesi, eğitim sürecinin daha sağlıklı ve verimli olmasını sağlayacaktır.
- Piyano eserlerini yorumlama becerisi ile öğrencinin müzikal yeteneği arasında önemli bir ilişki olması nedeniyle, eser seçimlerinin bu durum dikkate alınarak yapılması yararlı olacaktır.
- Piyano eserlerini yorumlama becerisinin gelişmesinde, öğrencinin derse olan ilgisi, çalışma disiplini, araştırma merakı vb. özellikler önemlidir. Bu bağlamda, piyano eğitmenlerinin, sanatçı, müzisyen ve eğitimci kimlikleri ile öğrencinin bu özellikleri kazanmaları konusunda hem örnek hem de yönlendirici olmaları önemlidir.
- Öğrencinin mentalitesi, hayal gücü ve yaratıcılık vb. özellikleri ile piyano eserlerini yorumlama becerisi arasında önemli bir ilişki vardır. Bu bağlamda, piyano eğitmenlerinin, bireysel özellikleri dikkate alarak, açıklama, anlatım, örnek sunma, soru-cevap, düşünmeye, imgelemeye yönlendirme vb. farklı öğretim yöntemleri ve yaklaşımlar ile öğrencilerin bu yönlerini geliştirmeye yönelik bir anlayış benimsemeleri yararlı olacaktır.
- Piyano eserlerinin iyi yorumlanmasında, öğrencinin eserleri dinleme alışkanlığı oldukça önemli ve etkilidir. Bu bağlamda, öğrencinin çalıştığı eserleri direkt taklit etmeyecek şekilde, farklı sanatçılardan, farklı versiyonlarını eleştirel bir anlayışla dinlemesi, değerlendirmesi ve örnek alması, yorumlama becerilerini olumlu yönde geliştirecektir. Yanı sıra, yalnızca piyano eserlerini değil, farklı enstrümanlar için yazılmış eserleri ve çeşitli müzik türlerini dinlemesi de etkili ve yararlı olacaktır. Bu noktada, piyano eğitmenlerinin rol model olması, dersin bir bölümünü öğrenciyle birlikte eserleri dinleme ve değerlendirmeye ayırması, öğrenciyi konunun önemi hakkında bilinçlendirmesi yararlı olacaktır.
- Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişiminde piyano eğitmenlerinin rol model olmalarının önemli bir etkisi vardır. Eğitmenin; kişiliği, iletişim becerisi, formasyon bilgisi, alanı ile ilgili teorik bilgisi ve pratik becerisi, alanına hakimiyeti, müzikal aktiviteleri, etkinlik düzenleme ve etkinliklere katılma durumu vb. özellikleri ile öğrencilere örnek olması, öğrencinin piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişimine önemli ölçüde katkı sağlayacağı gibi, öğrencinin derse ilgi, istek ve motivasyonunu da artıracak, böylece eğitim sürecinin nitelikli ve verimli geçmesini de etkileyecektir.
- Piyano eğitimi, bireysel bir ders olduğu için ve her öğrenci de farklı özelliklere ve gereksinimlere sahip olduğu için, derslerin, öğrencinin bireysel özellikleri ve gereksinimleri dikkate alınarak, farklı öğretim yöntemleri ile işlenmesi, eğitim sürecinin verimli ve nitelikli geçmesi açısından yararlı olacaktır.
- Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişiminde disiplinlerarası yaklaşımın önemli bir etkisi vardır. Bu bağlamda; tarih, sosyoloji, psikoloji, felsefe, resim vb. farklı disiplinlerle ilgili bilgi sahibi olunması ve bu disiplinlerin müzikle ilişkilendirilmesi, müziği anlamlandırma ve anlamlı, kalıcı öğrenme adına önemlidir.
- Piyano eğitimi derslerinde, çalışılan eserlerle ilgili; eserin bestecisi, dönemi, türü, konusu, çalış stili vb. tanımlayıcı bir ön bilgilendirme çalışmasının yapılması önemlidir. Eserin bestecisi ve bestecinin yaşadığı dönemin özellikleri ile ilgili, eserin nasıl çalınması gerektiği ile ilgili, dönemler

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

arasında farklılaşan müzikalite, stil ve üsluplar ile ilgili bilgilendirme yapılması, öğrencinin, o dönemin özelliklerini içselleştirmesini, bağ kurmasını, yansıtmasını ve bu sayede eserleri daha iyi yorumlamasını sağlayacaktır.

- Piyano eserlerinin, özellikle dinletilerde ezbere çalınmasının öğrencilerin yorumlama becerilerinin gelişimine olumlu katkısı vardır. Doğru yapılan bir ezber; eserin doğru çalınmasını, tekniği, müzikaliteyi ve doğal olarak yorumlamayı da etkilemektedir. Ezber çalmada beyin, görme duyu organı notaların takibini bıraktığı için, işitme duyu organını daha çok işe katmakta ve bu durumda icracı kendisini daha iyi dinleyerek yorumunu öne çıkarabilmektedir. Eseri tam bir konsantrasyonla çalabilme, o müziğin dünyasına girebilme, hayal kurabilme, imgeleme gibi özelliklerin ortaya çıkması, ezberden sonra devreye girmektedir. Bu gerekçeler konusunda öğrencileri bilinçlendirerek ezber çalmaya yönlendirmek, bu konuda sabırlı ve anlayışlı olmak, onların piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişimine olumlu katkı sağlayacaktır. Bununla birlikte, eserlerin ezbere çalınmaması yorumlama becerilerini etkilemiyorsa, bu konuda sıkıntı ve zorluk yaşayan öğrencilerin zorlanmamaları doğru olacaktır.
- Öğrencilerin, sınav performansı sırasında değerlendirme kriterleri ile bu kriterlerin önemi ve gerekliliği konusunda bilgilendirilmeleri ve bilinçlendirilmeleri, derslerde bu kriterlerle ilgili çalışmalar üzerinde önemle ve özenle çalışılması, piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişimine olumlu katkı sağlayacaktır.
- Piyano eğitiminde teknik çalışmaların, yorumlama becerilerinin gelişimine çok önemli katkısı vardır. Kol, bilek ve parmak pozisyonu çalışmaları, gam, arpej ve kromatik hareket çalışmaları, gam ve etütlerin çeşitli artikülasyonlarla, farklı hız ve nüanslarla çalınması, kadans çalışmaları, nüans, legato, staccato, portato, ajilite, trill, grupetto, mordan ve tuşe çalışmaları, 16'lık notalardan oluşan pasajların eşit çalınması, tekrarlı çalışmalar, hızlandırma çalışmaları, etüt çalışmaları, gruplandırma ve senkronize çalışmaları vb. yeterince ve doğru çalışıldığında, eserlerin üst düzeyde yorumlanmasına önemli ölçüde katkı sağlayacaktır.
- Avantajlarının yanı sıra, dezavantajları da olmakla birlikte, teknoloji çağının ve teknolojik gelişmelerin piyano eserlerini yorumlama becerilerinin gelişiminde önemli katkısı vardır. Bu noktada, öğrenci teknolojiyi bilinçli ve dengeli kullanma konusunda eğitilerek eğitim süreci doğru değerlendirilebilir.
- Piyano eğitmenlerinin de görüş ve önerileri doğrultusunda, piyano eserlerini yorumlama becerilerinin geliştirilmesi için öğrenciler; bol bol eser dinlemeli ve çalmalı, bir eseri farklı sanatçılardan dinlemeli ve dinlediği sanatçılar arasındaki farkı ayırt edebilmeli, deşifre becerilerini geliştirmeli, solfej okumalı, farklı müzik türlerine ve farklı yorumlara açık olmalı, hiçbir müziğe önyargıyla yaklaşmamalı, klasik müzik eserlerinin caz versiyonlarını, pop versiyonlarını dinlemeli, kendi özüne, kültürüne ait müzikleri çok iyi tanımalı, sadece piyano eserlerini değil, çeşitli enstrümanlar için yazılmış eserleri de dinlemeli, konserlere gitmeli, bol bol kitap okumalı, müzikle ilgili yayınları olabildiğince takip etmeli, hayal güçlerini ve duygusal yönlerini güçlendirmeli, empati kurmalı, farklı sanat dallarına da eğilerek, sadece müzik sanatı ile değil, güzel sanatların her alanıyla yakından ilgilenmeli ve bu sanatların müzikle ilişkisini bilip eserleri ona göre yorumlamalıdır.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Kaynakça

Arapgirlioğlu, H. (2003). *Müzik teknolojisi ve yeni yüzyılda müzik eğitimi* [Bildiri sunumu]. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu, 30-31 Ekim, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Malatya.

Barış, A. D. (2007). Okul müzik eğitiminde çalgı eğitimi uygulamaları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(15), 1-12.

Canbay, A., Nacakçı, Z. (2013). *Müzik kültürü* (2. Baskı). Pegem Akademi.

Coşkunsoy, B. Ö., Güdek, B., ve Özkan, V. (2023). Lisans düzeyindeki yetişkin öğrencilerin piyano eğitimindeki pedagojik sorunlar ve psikolojik etkenler. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi, 13*(1), 608-622.

Çimen, G. (2013). Piyano Öğretiminde Pedagojik Yaklaşımlar. S. Karakelle (Ed.) *Piyano eğitiminde deşifre* (s. 105-123). Pegem Akademi.

Demirel, Ö. (1999). *Kuramdan uygulamaya eğitimde program geliştirme* (9. Baskı) Pegem A Yayıncılık.

Ekinci, H. (2004). *Müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitimine ilişkin düzeye uygun teknik alıştırma metodu sorunu*. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu, 7-10 Nisan 2004, Süleyman Demirel Üniversitesi Burdur Eğitim Fakültesi, Isparta.

Ekiz, D. (2003). *Eğitimde araştırma yöntem ve metodlarına giriş* (1. Baskı). Anı Yayıncılık.

Ertem, A. (2023). *Müzik öğretmenliği lisans programında yer alan piyano eğitimi dersi içeriğine uygun hazırlanan ve işlevsel becerileri kapsayan model önerisinin öğrencilerin başarı düzeylerine etkisi* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Pamukkale Üniversitesi.

Ertem, Ş. (2003). *Ankara anadolu güzel sanatlar lisesi müzik bölümü temel piyano eğitiminde öğrenme stratejilerinin kullanılma durumları ve örgütleme stratejisinin etkililik düzeyi* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.

Fenmen, M. (1997). *Müzikçinin el kitabı*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Fink, S. (1992). *Mastering piano technique*. Oregon: Amadeus Press Portland.

Gün, E. Yıldız, G. (2013). Piyano eğitiminde başarıyı etkileyen faktörler. *Fine Arts*,*8*(1), 103-114.https://doi.org/10.12739/10.12739

Holmgren, C. (2020). The conditions for learning musical interpretation in one-to-one piano tuition in higher music education. *Nordic Research in Music Education*, *1*(1), 103–131. https://doi.org/10.23865/nrme.v1.2635

Holmgren, C. (2022). Empowering piano students of western classical music: challenging teaching and learning of musical interpretation in higher education. *Music Education Research*, *24*(5), 574-587.

Kalkanoğlu. B. (2020). Piyano eğitiminde sol el: C. Czerny op.718 sol el etütlerinin analizi. *Turkish Studies Education*, *15*(3), 1939-1950.

Loimusalo, N. J., Huovinen, E. (2021). Expert pianists' practice perspectives: A production and listening study. Musicae Scientiae, *25*(4), 480–508.

Mumcu, D. (2003*). İvan galamian ve keman öğretim metodu* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Anadolu Üniversitesi.

Neuhaus, H.(1958). *Ob iskustve fortepiyannoy tehniki*. Gosudarstvennoe Muzıykalnoe İzdatelstvo, Moskova.

Otacıoğlu, S. G. (2005). *Müzik öğretmenliği piyano Dersi için bir model denemesi* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Marmara Üniversitesi.

Ömür, Ö. (2003). *Piyano eğitiminde nöro linguistik programlama tekniklerinin öğrenci başarısı üzerindeki etkileri*. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu. 30-31 Ekim 2003, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Malatya.

Öz, N. B. (2001). İnsanın kültürel gelişiminde müzik eğitiminin önemi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 14*(1), 101-106.

Özçimen, A., Barubatur, M. (2012). Eğitim fakülteleri müzik eğitimi ana bilim dallarında birinci sınıf birinci ve ikinci yarıyıl viyolonsel eğitiminde en çok kullanılan metot, etüt ve egzersizler. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,* 27, 186-194.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 484-512.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 484-512.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Starkey, D. Jr. (1992). "Interaction, face-to-face." R. Bauman (Ed.) *Folklore, Cultural Performances and Popular Entertainments a Communication-centered Handbook* (s. 21-28). Oxford University Press.

Stewart, C. J., Cash, W.B. (1982). *Interviewing: principles and practices*. W.C. Brown Company.

Swanwick, K. (1979). *A basis for music education*. Routledge: London and New York.

Swinkin, J. (2015). *Teaching performance: A philosophy of piano pedagogy* (Vol. 7). Springer.

Türker, C. (2021). *Piyano eğitiminde iki elde zıt nüans uygulamalarındaki zorlukların giderilmesi için bazı çözümler.* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.

Yağışan, N. (2002). Farklı bir alanın profesyonel sporcuları: müzisyenler. *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. *22*(1), 183-194.

Yazıcı, T. (2013). Piyano öğretiminde karşılaşılan sorunların piyano öğretmenleri tarafından değerlendirilmesi. *Sanat Eğitim Dergisi*, *1*(2), 130-150.

Yıldırım, A. ve Şimşek. H, (2004). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri.* (4. Baskı) Seçkin Yayıncılık.

Yin, R. K. (1984). *Case study research: design and methods*. Beverly Hills, CA: Sage.